

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2022/1839
Toplantı Tarihi/Sayısı : 24.5.2023/31
Karar Numarası : 2023/439
Başvuran : U. Ş.
Başvuran Vekili : -
Adres : Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu
Muhatap Kurum/Kişi : Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres :

I. BAŞVURU KONUSU

1. Başvuru, başvuranın infaz ve koruma memuru ile bazı mahpusların iftiralarına maruz kaldığı ve ölüm orucuna başladığı iddialarına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle,

a. 29/9/2022 tarihinde koğuşunun değiştirildiği sırada infaz ve koruma memuru A. A.'in ve aynı koğuşta bulunduğu mahpusların iftirasına maruz kaldığını, atılan iftiranın başvuranı zor duruma düşüreceğini, iftiradan aklanmasının tek yolunun başvurana iftira atan kişilerin koğuştan alınarak başvuranın eski koğuşuna geri gönderilmesi olduğunu,

b. R. S. isimli mahpus ile kavga etmeleri nedeniyle disiplin cezası aldığını,

c. Konuyla ilgili bulunduğu Kuruma sözlü ve yazılı şikayette bulunmasına rağmen işlem yapılmadığını,

ç. Kurum tarafından bazı mahpuslara ayrıcalık tanınması sebebiyle 31/10/2022 tarihinden itibaren ölüm orucuna başladığını iddia etmekte; gereğinin yapılmasını talep etmektedir.

3. Muhatap Elmalı T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle:

a. Başvuranın C-22 koğuşunda bulunduğu sırada mahpus R. S. ile tartışarak saldırıda bulunduğu, bu nedenle hakkında disiplin cezasının verildiği, başvuranın tekrar C-22 koğuşuna geçerek tartışma yaşadığı mahpuslar ile yüzleşme talebinin disiplin işlemi görmüş mahpusların aynı koğuşta barındırılmasının güvenlik açısından sakıncalı olması sebebiyle karşılanmadığı,

b. Kurum tarafından başvurana ölüm orucunun sağlığını olumsuz yönde etkileyeceği ve bu sebeple hakkında disiplin soruşturmasının başlatılarak iyi halinin bozulacağı konusunda gerekli telkin ve tavsiyelerde bulunulmasına rağmen başvuranın kişisel sebeplerden ötürü ölüm orucuna başlaması sebebiyle başvurana disiplin cezası verildiği, başvuranın 1/12/2022 tarihinde ölüm orucundan vazgeçtiği ve devam eden herhangi bir ölüm orucunun bulunmadığı ifade edilmiştir.

4. Başvuran, Kurumumuza yasal süre içerisinde yazılı görüşünü sunmamıştır.

III. İLGİLİ MEVZUAT

5. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun "Kurumun görevleri" başlıklı 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendi şöyledir:

"Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek"

6. 6701 sayılı Kanun'un "Başvurular" başlıklı 17'nci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Ayrımcılık yasağı ihlalden zarar gördüğü iddiasında bulunan her gerçek ve tüzel kişi Kuruma başvurabilir. ..."

(...)

(8) 9'uncu maddenin birinci fıkrasının (i) bendi kapsamında yapılan başvurular hakkında da bu madde hükümleri uygulanır.

(...)"

7. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in "Ön incelemenin yapılması" başlıklı 48'inci maddesinin ilgili bölümü şöyledir:

"(1) Kuruma yapılan başvurular, inceleme ve araştırmaya geçilmeden önce ön incelemeye tabi tutulur ve sonucunda; ... yönlerinden incelenir.

(...)"

8. Mezkûr Yönetmelik'in "Gerekçeli kabul edilmezlik kararı" başlıklı 67'nci maddesi şöyledir:

"(1) Ön inceleme aşamasında, başvurunun açıkça dayanaksız olup olmadığı, başvurunun hakkın kötüye kullanımını teşkil edip etmediği, ayrımcılık yasağı ihlalden kaynaklanan bir zararın bulunup bulunmadığının tespiti açısından incelenebilirliğin esasla birlikte incelenmesi kararlaştırılan başvurulara ilişkin esas inceleme ve araştırma aşamasında söz konusu koşulları taşımayan başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir. (2) Ön inceleme aşamasında incelenabilir bulunan ya da incelenebilirliği esasla birlikte incelenmesi ve araştırılması kararlaştırılan başvuruların 48'inci maddede belirtilen gerekli koşulları taşımadığının anlaşılması halinde de bu başvurularla ilgili gerekçeli kabul edilmezlik kararı verilir."

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

9. *"Bütün mahpusların kaldıkları yerlerde, kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgarî sınırlayıcı güvenlik düzenlemeleri yapılmalıdır."* (Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Bakanlar Komitesinin Avrupa Cezaevi Kurallarına Dair Üye Devletlere Tavsiye Kararı, Rec(2006)2-rev, 1/7/2020, Karar 18.10.).

10. *"Bütün mahpuslara insanlık onuru ve değerine içkin saygıyla davranılır. Hiçbir mahpus, gerekçesi ne olursa olsun işkence ve diğer zalimane, insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele ve cezaya maruz bırakılamaz ve bütün mahpuslar böylesi muamele ve cezaya karşı korunur."* (Birleşmiş Milletler Genel Kurulu, Mahpuslara Muameleye Dair Birleşmiş Milletler Asgari Standart Kuralları, 70/175 , 17/12/2015, Kural 1.).

11. Başvuran tarafından infaz ve koruma memuru A. A. ile bazı mahpuslar tarafından kendisine atılan iftiradan aklanmasının tek yolunun başvurana iftira atan mahpusların koğuştan alınarak kendisinin eski

koşuşuna geri gönderilmesi olduğu, R. S. isimli mahpus ile kavga etmeleri nedeniyle disiplin cezası aldığı, 31/10/2022 tarihinden itibaren ölüm orucuna başladığı iddia edilse de Muhatap Kurum tarafından iletilen cevabı yazıda; başvuranın eski koşuşunda mahpus R. S. ile tartışması sebebiyle başvurana disiplin cezasının verildiği, başvuranın eski koşuşuna geçerek tartışma yaşadığı mahpuslar ile yüzleşme talebinin güvenlik açasından sakıncalı olması sebebiyle karşılanamadığı, başvuranın kişisel sebeplerden ötürü girdiği ölüm orucundan 1/12/2022 tarihinde vazgeçtiği ve halihazırda devam eden bir ölüm orucunun bulunmadığı ifade edilmiştir.

12. 29/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Disiplin cezalarının niteliği ve uygulama koşulları” başlıklı 37'inci maddesinin ilgili bölümü şoyledir:

“(1) Hükümlü hakkında kurumda, düzenli bir yaşamın sürdürülmesi, güvenliğin ve disiplinin sağlanması bakımından kanun, ... yönetmelikler ile idarenin uyulmasını emrettiği veya gerekli kıldığı davranış ve tutumları, kusurlu olarak ihlâl ettiğinde, eyleminin niteliği ile ağırlık derecesine göre Kanunda belirtilen disiplin cezaları uygulanır.”

13. 5275 sayılı Kanun'un “Yönetim tarafından alınabilecek tedbirler” başlıklı 49'uncu maddesi şoyledir:

“(1) Yönetim, disiplin soruşturması yapılan hükümlünün odasını, iř ve çalışma yerini değiştirebilir, hükümlüyü kurumun başka kesimine nakledebilir veya diğer hükümlülerden ayırabilir. (2) Kurumun düzeninin ve kişilerin güvenliklerinin ciddî tehlikeyle karşı karşıya kalması hâlinde, asayiş ve düzeni sağlamak için Kanunda açıkça belirtilmeyen diğer tedbirler de alınır. Tedbirlerin uygulanması, disiplin cezasının verilmesine engel olmaz.”

14. Muhatap Kurum tarafından gönderilen cevabi yazı ve ekleri incelendiğinde, başvuranın 31/10/2022 tarihinde aכלık grevine başladığı iddiası ile ilgili olarak; muhatap Kurum tarafından başvurana eyleminin sağlığını olumsuz yönde etkileyerek hakkında disiplin soruşturmasının başlatılacağı ve iyi halinin bozulacağı konusunda gerekli telkin ve tavsiyelerde bulunulmasına rağmen başvuranın kişisel sebeplerden ötürü aכלık grevine başlaması sebebiyle 1 aydan 3 aya kadar bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma cezası verildiği belirtilmiştir. Ayrıca başvuran, 1/12/2022 tarihinde aכלık grevinden vazgeçmiş olup; Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in 48'inci maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi çerçevesinde mezkûr iddianın belli bir konuyu ihtiva etmediği değerlendirilmiştir.

15. Bununla birlikte, başvuranın R. S. isimli mahpus ile kavga etmesi neticesinde disiplin cezası aldığı iddiası ile eski koşuşuna geçme talebine ilişkin muhatap Kurum tarafından; başvuranın eski koşuşunda tartışma yaşadığı mahpus ile yüzleşme talebinin karşılanmamasına ilişkin hususun gerek mahpus gerekse Kurum güvenliğinin sağlanması açasından geçerli ve makul bir sebep olduğu; ceza infaz kurumundaki tutulma koşulları bir bütün olarak ele alındığında, yukarıda açıklanan nedenlerle başvurudaki iddialar kapsamında hak ihlaline varan bir uygulama bulunmadığı değerlendirilmektedir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAğININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

24/5/2023 tarihinde, OY BİRLİĞİYLE, karar verildi.

e-imzalıdır

Av. Alişan TİRYAKİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZ
Üye

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

e-imzalıdır

Av. Zennure BER
Üye